

REFLEXIE VÝSKUMU CESTOVNÉHO RUCHU NA SLOVENSKU VO VEDECKOM ČASOPISE EKONOMICKÁ REVUE CESTOVNÉHO RUCHU V ROKOCH 1993 AŽ 2012

Vedecký časopis Ekonomická revue cestovného ruchu bol založený v roku 1968 na Katedre ekonomiky cestovného ruchu a spoločného stravovania Vysokej školy ekonomickej v Bratislave ako prvé vedecko-odborné periodikum cestovného ruchu na Slovensku. Vychádza kontinuálne dodnes. Jeho redakcia sa presunom katedry do Banskej Bystrice v roku 1973 a postupným vznikom Fakulty ekonomiky služieb a cestovného ruchu v Banskej Bystrici (predchodkyne súčasnej Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela), premiestnila na stredné Slovensko. Do roku 1990 časopis subvencoval Vládny výbor pre cestovný ruch, od roku 1992 sa na jeho finančnom zabezpečení podieľala Fakulta ekonomiky služieb a cestovného ruchu VŠE, neskôr Ekonomická fakulta UMB. Kým do roku 2009 časopis vychádzal s finančným príspevom Občianskeho združenia Ekonómia, od roku 2010 ho podporuje Slovensko-švajčiarske združenie pre rozvoj cestovného ruchu. Napriek obmedzeným finančným zdrojom a zmene tlačiarne si vďaka svojmu vedeckému redaktorovi – profesorovi Marianovi Gúčikovi, dodnes časopis zachoval nielen svoj dizajn, ale aj obsah a kvalitu publikovaných statí.

Ekonomická revue cestovného ruchu zaplňa stránky teoretickými i odbornými článkami a informáciami, týkajúcimi sa rozvoja cestovného ruchu na Slovensku, v kontexte vedeckého a odborného diania v európskom rámci. Vyjadruje realitu slovenského cestovného ruchu z hľadiska teórie a potrieb praxe, ale aj trendov vo vedeckom výskume cestovného ruchu. Je kodifikátorom odbornej terminológie z hľadiska požiadaviek úradného jazyka. Prináša recenzie a anotácie publikácií užitočných pre teoretikov a praktikov cestovného ruchu. Je nielen akademickým čítaním pre úzky okruh vedeckej komunity, ale prináša aj informácie pre širšiu odbornú verejnosť. Osobitný význam má pre študentov odboru cestovný ruch, ktorí ho využívajú ako študijnú literatúru pri štúdiu, písaní seminárnych prác i záverečných prác.

Časopis Ekonomická revue cestovného ruchu vychádza už 47 rokov. V rokoch 1993 až 2012 v ňom domáci a zahraniční autori (306) publikovali 354 vedeckých statí, 314 odborných informácií, 104 recenzií a anotácií a množstvo kratších oznamov, ktoré boli súčasťou časopisu do roku 2006. V priemere sa tak raz za štvrt'rok v časopise uverejnili štyri state, štyri informácie a jedna recenzia, resp. anotácia. Opierali sa o súhrn poznatkov rôznych vedných disciplín (ekonómie, sociológie, geografie, ekológie, pedagogiky, kultúrnej antropológie a ďalších disciplín), ktorých predmetom skúmania je cestovný ruch ako zložitý a dynamický jav, a prispievali tak k obohacovaniu teórie cestovného ruchu ako interdisciplinárnej, integrujúcej a zovšeobecňujúcej vedy, zameranej na človeka a uspokojovanie jeho špecifických potrieb mimo miesta jeho obvyklého pobytu a zvyčajne vo voľnom čase.

Za posledných dvadsať rokov sa v 354 vedeckých statiach uverejnených v Ekonomickej revue cestovného ruchu (tabuľka 1) prezentovali výsledky výskumu cestovného ruchu zamerané najmä na vybrané druhy cestovného ruchu (16,7 %), trh cestovného ruchu, dopyt a ponuku cestovného ruchu (14,4 %), manažment podnikov a cieľových miest cestovného ruchu (13,3 %), kvalitu v cestovnom ruchu,

spokojnosť zákazníka (8,8 %), marketing podnikov a cieľových miest cestovného ruchu (7,3 %), ľudské zdroje, vzdelávanie v cestovnom ruchu (6,8 %), ekonómiu cestovného ruchu a kontroľing podnikov cestovného ruchu (6,80 %) a organizačné štruktúry v cestovnom ruchu (5,1 %).

Tabuľka 1: Kategorizácia a početnosť vedeckých statí publikovaných v rokoch 1993 až 2012

Kategória	Počet statí	Podiel statí v %
druhy cestovného ruchu	59	16,67
trh cestovného ruchu, dopyt, ponuka cestovného ruchu	51	14,41
manažment podnikov a cieľových miest	47	13,28
kvalita v cestovnom ruchu, spokojnosť zákazníka	31	8,76
marketing podnikov a cieľových miest	26	7,34
ľudské zdroje, vzdelávanie v cestovnom ruchu	24	6,78
ekonómia cestovného ruchu a kontroľing podnikov cestovného ruchu	24	6,78
organizačné štruktúry v cestovnom ruchu	18	5,08
ostatné	74	20,90
Spolu	354	100,00

Prameň: Vlastné spracovanie.

K ďalším pertraktovaným témam patril strategický manažment podnikov a cieľových miest cestovného ruchu (4,2 %), trvalo udržateľný rozvoj cestovného ruchu (3,7 %), politika cestovného ruchu (3,4 %), informačné technológie a internet (3,1 %), globalizácia a trendy v cestovnom ruchu (2,5 %). V menšej miere sa pozornosť sústredila na manažment zákazníka (1,1 %), globálnu hospodársku krízu (0,6 %), inovácie v cestovnom ruchu (0,6 %), geografiu cestovného ruchu a územné plánovanie (0,6 %), dopravu v cestovnom ruchu (0,3 %), sociológiu cestovného ruchu (0,3 %), podporu rozvoja cestovného ruchu z verejných zdrojov (0,3 %) a ostatné služby v cestovnom ruchu (0,3 %).

Ak porovnáme kategorizáciu a početnosť statí publikovaných v rokoch 1993 až 2012 s tematickým zastúpením statí publikovaných v rokoch 1990 až 2005 môžeme konštatovať, že v poslednom období sa vo vedeckom výskume cestovného ruchu na Slovensku venuje väčšia pozornosť nielen ľudským zdrojom a vzdelávaniu v cestovnom ruchu a s tým súvisiacej kvalite služieb a spokojnosti zákazníka, ale aj informačným technológiám. Autori sa v porovnaní s minulosťou naopak v menšej miere zameriavajú na geografiu cestovného ruchu, ekonómiu cestovného ruchu, manažment podnikov a cieľových miest. Po zovšeobecnení môžeme tvrdiť, že záujem vedeckého výskumu sa presúva smerom od ponuky k dopytu, resp. od objektu cestovného ruchu k subjektu – návštevníkovi, ktorý je stredobodom všetkého snaženia v cestovnom ruchu.

Kristína Pompurová